

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Quod verificativum propositionum æternæ
veritatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

Propositiones aeternae veritatis, & tamen objecta illarum non continenter in omnipotentia Divina, nam haec ad sola creata extenditur. Similia possunt dici de scientia Dei, quia si supponeretur per impossibile, vel errare Deus in notitia enuntiare; *homo non est animal rationale*, vel non cognoscere omnia, haec propositio *homo est animal rationale*, vel erit falsa, vel vera? si falsa, cur? si vera, ergo & objectum illius ita se habens ut enuntiat. Ergo apparet dari illius esse, & non solum in omnipotentia. Quae omnia rursus sic enodantur. Antequam dicatur essentia contineri in omnipotentia Divina, prius est ratione nostra posse illam velle Deum, quia omnipotentia est, ut ita dicam, executiva voluntatis Divinae. Rursus prius est ratione nostra, creaturas esse in mente Dei, quam esse objectum voluntatis Divinae; prius enim est esse cognitum quam esse volitum: Rursus ante esse cognitum, cum illa cognitio non sit practica, sed primum speculativa, debet esse prius tanquam exigivum, ut sic, & non aliter noscatur: Ergo apparet dari esse creaturarum condistinctum, ab esse contento in mente sola Dei, & esse contento in omnipotentia.

RESPONDEBIS. Non potest Deus efficaciter & rationabiliter aliquid velle nisi praesupponat quod id Deus facere possit, posse autem Deum facere aliquid, est illius essentiam contineri in omnipotentia.

CONTRA est. Considerando omnipotentiam in quantum est vis executiva, prius est Deum velle, quam applicare illam suam executivam. Rursus cum intelligere & velle, sint priores perfectiones, praese posse facere ad extra, tanquam perficientes in ordine ad se, cum posse facere perficiat in ordine ad aliud, etiam sub hac formalitate, erit prius velle quam omnipotentem esse. Ne autem dicatur imprudenter velle, sufficit pro priori praesintellectio, quod id fieri possit ratione passiva possibilitatis. An autem sub aliqua alia formalitate prior sit contentia in omnipotentia quam in voluntate, de hoc in praesenti non disputo.

Quod autem illud esse sit esse intentionale probatur. Tum quia non est fictum, non enim hoc fictum est, quod omnipotentia non possit hominem, v. g. facere nisi animal rationale. Non etiam hoc esse est reale prout opponitur intentionali, propter rationes supra adlata difficultate. 1 p. 2. Ergo illud esse debet esse intentionale. Tum quia objectum quod fit vi abstractionis non est nisi objectum intentionale, jam autem illa exigentia est objectum nostrarum intentionum.

Quod autem ante omnem nostram intentionem sit illud esse nonnisi fundamentale sic explicatur. Videt Intellectus noster omniscientiam Dei non apprehendere hominem cum rugibilitate nec posse apprehendere; Videt item omnipotentiam non posse creare hominem cum rugi-

bilitate videt non posse amari à Deo rugibilitatem conjungendam homini. Hinc habet fundamentum in ipsa omnipotentia, & omniscientia, omnivolubilitateque, concipiendi exigentiam quandam in essentia, ad nonnisi, ita cognosci, ad nonnisi, ita produci; quae exigentia independenter à nostro conceptu, cum non sit actualis, ut supra probatum, & tamen sit aliqua, debet esse nonnisi fundamentaliter.

PROBATUR III. Quia si nihil obsit, ita currere debemus de hoc esse essentiarum, sicut de ipsis universalibus, rationibusque communibus; sed universalia extra nostras intentiones non dantur nisi fundamentaliter; ergo idem dicendum de esse essentiarum ab aeterno.

COLLIGES I. Omnia creari ex nihilo essentiae, quia esse à nobis concessum essentis, est esse intentionale. II. Esse hoc creaturarum posse appellari esse diminutum, est enim minus reali, majus autem ficto esse, quod bene dici potest esse intelligibile creaturarum, ut docebat Scotus. III. Esse hoc creaturarum, nullam ponere in illis existentiam.

Punctum Difficultatis 3.

Quod verificativum propositionum aeternae veritatis?

PROPOSITIONUM aeternae veritatis verificativum Perez, & Elparza ponunt divinam Essentiam seu Omnipotentiam.

DICENDUM est. *Verificativum propositionum aeternae veritatis non esse Deitatem.* Est Conclusio ad mentem Antiquitatis.

PROBATUR I. Verificativum hujus propositionis, *Ego existo actu*, non est existentia Dei vel Deitas, Ergo neque verificativum hujus propositionis, quae est aeternae veritatis v. g. *quod existit est actu*, erit Deitas. Antecedens dant Oppositi, probarique poterit ex infra dicendis. Consequentia probatur. Inter possibilitatem passivam existentiae ab aeterno sumptam, de qua dicitur *quod existit est actu*, & inter actualem existentiam non est distinctio realis, sed solum in statibus? Ergo si *Ly ego existo actu*, non habet verificativum sui existentiam Dei, nec *Ly quod existit est actu*, habebit verificativum sui Deitatem: quae enim sunt idem realiter, quod est unius verificativum, hoc erit & alterius verificativum; alietas enim verificationis in talibus induceret distinctionem realem; esse enim unius non esset esse alterius; siquidem nec verificativum sequens esse, esset idem. Et sicut quia paries niger non habet sui verificativum idem, quod paries albus nempe non habet verificativum sui disgregativum visus, sequitur *Ly niger* & *Ly albus* esse distincta realiter, ita & in praesenti idem sequeretur.

PROBATUR II. Si propositionum aeternae veritatis verificativum esset Deitas, ideo esset, quia essentiae,

essentiæ, cum nihil sint ab æterno, nec possunt verificare, cum verificatio sequatur ens: Sed hæc ratio non convincit, quia quamvis essentiæ rerum ab æterno sint nihil physicè, non tamen sunt nihil metaphysicè secundum possibilitatem passivam; cumque de illis non enuntietur esse physicum, nec verificativum illarum debet esse physicum, immò physicum quid, esse non potest, quia nec physicum esse, de illis enuntiat. Rursus cum ipsæ propositiones æternæ veritatis per nos, non sint actu veræ, nec verificativum illarum debet esse actu; & sicut illæ propositiones pertinent ad statum intentionalem, procedunt tamen ex supposito fundamento; ita & verificativum illarum sufficit ut sit intentionale, nempe pro statu illo intentionali representata connexio, & identitas prædicati cum subiecto.

PROBATUR III. Verificativum propositionis cuiuscunque; si sit affirmativa est identitas prædicati cum subiecto, si sit negativa, est alietas subiecti & prædicati: Ostenditque hoc inductio: nam cur vera hæc propositio? *Homo est animal rationale*, quia est identitas prædicati cum subiecto: Si enim dicas *animal rugibile est homo*, non erit jam propositio vera, quia non est jam identitas hominis & rugibilis. Ostendit hoc antiquum proloquium regulativum: *Prædicatum debet esse idem aliquomodo cum subiecto*, aliquomodo inquam idem, ad salvandam identitatem prædicati cum subiecto, aliquomodo diversum, ne sit propositio identica. Item ostendit hoc explicatio, quid sit copula, quod sit scilicet indicativum, insitne, an non insit prædicativum subiecto; quod dictum supponit attendi in veritate ad identitatem subiecti cum prædicato. Ostendit hoc principium regulativum Sillogismorum, *quæ sunt eadem uni tertio* &c. quod principium ex identitate extremorum cum medio infert identitatem, adeoque & veritatem propositionum. Quæ omnia ulterius in hoc fundantur, in primis quia esse & veritas objectiva indistinguuntur; distincta autem essent si verificativum propositionis non esset identitas. Deinde *Est* propositionis formalis, verificatur per *Est* objectivum, sicut *Ly formaliter animal* per animal objectivum, *Est* autem objectivum non aliud est, quam identitas, hæc enim coincidunt. Quæ omnia probant hanc Majorem verificativam propositionis affirmativæ, est identitas prædicati cum subiecto. Sed inter possibilitatem passivam indicatam per propositionem æternæ veritatis, & inter Deitatem, non est identitas, quia possibilitas passiva, trahit lineam creati: quod autem est de lineâ creati, non potest identificari increato; aliàs increatum hoc ipso esset idem cum creato, adeoque nec increatum. Ergo illarum propositionum verificativum non est Deitas.

QUÆRES. Quod ergo erit verificativum propositionum æternæ veritatis?

RESPONDETUR. Erit *connexio seu identitas prædicati cum subiecto*; licet istius connexionis ut dixi habeatur fundamentum, in Omnipotentia, Voluntate, & Scientia divina.

De Motivo Notitiarum & Volitionum divinarum.

QUÆRES. An posito quod verificativum Propositionum æternæ veritatis, non sit Essentia divina, saltem illa sit unicum Motivum cognitionum & volitionum divinarum. Consequenter ad dicta.

INFERTUR. Non esse solam Essentiam divinam unicum motivum notitiarum & Volitionum Dei. Ratio. Tum quia Intellectus divinus est Infinitum noscitivum. Ergo illi competere debet omnis possibilis & non involvens imperfectionem noscitivitas, aliàs determinata; non nisi noscivitatis perfectio illi competeret, jam autem possibile est, ut Deus pro Motivo suæ notitiæ & volitionis, assumat aliquid creatum, nec potest ostendi, quod id involvat aliquam imperfectionem. Tum quia indubie creatus Intellectus assumit pro Motivo suæ notitiæ aliquid creatum. Quæro, vel noscit illam notitiam Deus vel non noscit? Si non noscit omniscius non est, si noscit habet speciem expressam illius notitiæ, quæ, inexplicabile est, si exprimit pro motivo notitiæ creatæ, aliquid creatum, quod etiam expressivum increatum notitiæ illius creatæ non habent motivum illud creatum, & hoc ipso si aliud motivum haberet notitia increata, non esset expressio, ut supponitur notitiæ creatæ, quæ omnia prædicata notitiæ creatæ in se includit, exceptis iis, quæ sunt de linea creati. Tum quia nomine motivi notitiæ ut sic, venit responsivum ad Quare ponatur assensus vel dissensus, & loquendo in materia volibilium est responsivum ad Quare appetitus, vel quare, fuga, hoc est quod sit reddibile pro ratione, sive ab intelligente sive ab appetente: quo posito. Quæro, interrogatus Deus an sit Sol pulcher? nonne responderet pulcher. Quærere restaret ex Deo, quare assentiatur illum esse pulchrum, nunquidne pro ratione reddere hoc solum debet, quia Essentia mea est pulchra, an non poterit pro ratione reddere etiam entitativum decorum sideris, imò de facto docemur esse prædestinati ex meritis Christi, quæ non sunt ipsamet Essentia divina. Format Deus Decretum contra Impenitentes finaliter, nunquidne istius Decreti motivum non sunt peccata, quæ non sunt essentia divina, videturque esse quædam incongrua restrictio omniscivitatis divinæ, quod Deus possit dicere, ego produxi creaturam, & non possit dicere creatura producta est à me.

DICES I. cum quodam. Omne objectum motivum Intellectionis importat rationem à quo est Intellectio. Atqui nihil est præter ipsam essentiam à quo sit intellectio divina. Sicut enim Essentia divina est à se ipso, & à nullo alio, ita & cognitio

cognitio divina. Unde hoc ipsum quando dicitur Essentiam divinam esse Motivum Intellectionis divinæ, intelligendum est negativè, simili modo ac intelligimus negativè id, quod Deitas sit à se.

RESPONDETUR. Imprimis etiam posita hac explicatione, quo sensu motivum Intellectionis divinæ sit ipsa Essentia divina, adhuc Argumentum multum probat. Quia probat motivum intellectionis divinæ, non esse ipsam Essentiam divinam, sed intellectionis divinæ motivum esse ipsammet intellectionem divinam, cujus tamen oppositum videtur hic debere intendi. Directè ad Argumentum hoc dici potest. Ly à quo Intellectiones divinæ dupliciter sumi potest. Primò Ly à quo sumendo pro Principio, & tanquam Actu primo ex modo nostro concipiendi, vi cujus proditur ad actum secundum intellectionis, seu quòd se habet per modum Principii elicentis, & hoc à quo, est indubiè sola Essentia divina. Secundò Ly à Quo sumi potest, pro responsivo, ad interrogationem, quare sit assensus exhibitus, & hoc à Quo, competit ex rationibus adlatis, etiam rebus creatis, & licet cognitio divina non sit in genere Principii elicentis ab alio quàm ab essentia divina, poterit esse ab alio, in genere responsivi. In idem fermè recidet si dicas Ly à Quo tanquam à specificativo extrinseco haberi posse in Intellectione divina etiam ab aliquo creato, licet à quo specificationis intrinsecæ, habeatur ab ipsamet Essentia divina.

INSTAT. Objectum motivum illud dico ex quo & ex Potentia paritur notitia à quo specificatur, atque accipit suam perfectionem cognitionis.

RESPONDETUR. Quì notitia ex objecto & Potentia gignatur alibi explicatum. Specificationem autem extrinsecam jam dixi haberi posse ab aliquo creato, licet specificatio intrinseca, non possit esse aliud intellectionis divinæ, nisi Essentia divina. In idem recidit, si dicas ab essentia tanquam à Principio elicitive habere specificationem suam Intellectionem divinam, licet habeat specificationem ab aliquo extrinseco, sumptam pro eo, quod est reddibile pro ratione assensus divini, seu quod est responsivum ad Quare assensus.

DICES II. cum eodem. Per hoc solum prædicatum, differt objectum motivum à purè terminativo, quòd hoc posterius solum modò representetur per cognitionem, & non est id, à quo est cognitio.

RESPONDETUR. Non per hoc, hæc duo distinguì, cum etiam in creatis motivum cognitionis, non sit id à quo tanquam Principio elicitive sit notitia. Per hoc ergo potius hæc duo differunt: quòd objectum terminativum, habeat rationem ejus circa quod notitia, objectum autem motivum, est Responsivum, ad Quare assensus.

DICES III. Unius cognitionis nonnisi unum

est objectum adæquatum. Si enim est multiplex, tunc ex illis coalesceret unum adæquatum. Atqui in Deo nonnisi est una cognitio. Ergò.

RESPONDETUR. Hoc argumentum videtur probare multum, quia probaret, etiam Terminum cognitionis Divinæ, non esse, nisi solam Essentiam Divinam. Ille enim Terminus, est objectum indubiè notitiæ; unius autem notitiæ, debet esse unum objectum adæquatum, aliàs coalesceret ex pluribus. Directè dici potest unius cognitionis, quæ etiam in modo noscivitatis, est infinita non esse unum objectum adæquatum, stans in aliquo increato, sed debet esse objectum illius unum adæquatum stans in creato & increato. Quia ergò notitia Divina est ita una, ut simul sit infinita, etiam in modo noscivitatis, ideò extendere se poterit ad assumendum pro motivo, etiam objecta creata.

NOTO. Dictum est in primâ parte seclusis imperfectionibus competere Essentiæ Divinæ etiam rationem Speciei impressæ, hinc omnia objecta motiva creata representantur ab Essentia Divina tanquam habente vim Speciei impressæ respectu omnium Motivorum creatorum, hocque sensu dici potest solam Divinam Essentiam habere rationem Motivi, cum hoc tamen stat, ut non sola Essentia, sit pro ratione reddibilis, ad Interrogationem factam, quare Deus assentiat objecto?

QUÆSTIO IV.

De Ente prout Existentia est.

EX dictis suprâ de ente participialiter accepto colligi potest ens prout est existens esse ipsum ens prout est extra causas; jam autem existentia abstractè sumpta, est ratio existendi extra causas. Conformiter autem ad dicta de possibilitate posset distinguì duplex existentia, quædam extrinseca, & hæc definitur per esse extra causas, nec competit Deo cujus nulla est causa. Deinde alia distinguì posset existentia intrinseca, quæ stat in esse actu, & hæc Deo etiam competit.

DIFFICULTAS I.

An sit distincta realiter essentia ab existentia?

DICENDUM Quòd non. Est Conclusio Scotistarum & ex nostris reliquorum contra Thomistas, quibus accessit noster Maurus, & Fonseca modaliter eam distinguens.

PROBATUR I. Si essentia distingueretur realiter ab existentia Petri, etiam essentia existentia distingueretur realiter ab ipsâ existentia: sed non distinguitur realiter; ut probatur; si essentia existentia distingueretur realiter ab ipsâ existentia, quæro existentia illius distincta, ab essentia